

Kesä-elokuu 2026

Silta

Tamperelainen
seurakuntalehti

siltalehti.fi

Merkittäviä naisia
Kalevankankaalla -opastus
ja muita kesän tapahtumia
lehden B-osassa

Kansanedustaja,
Manse Priden suojelija
Oras Tynkkynen:

”Toivon, että kirkon viesti ihmisten
auttamisesta ja palvelemisesta
tavoittaa suomalaiset”

Juuret ja siivet
kutsuu pohtimaan
ihmisen luontosuhdetta
A 4

Kirkon nuoret vaikuttajat
kannustavat ehdolle
seurakuntavaaleissa
A 10

60 vuotta täyttävän
Kalevan kirkon uumenissa
kävijöitä odottaa yllätys,
josta vain harva tietää
A 16

A6

Yhdenvertaisuus on kirkon ytimessä

SUOMEN evankelis-luterilainen kirkko esittää maamme hallitusohjelmaan vuosille 2027–2031 tavoitteita, jotka vahvistavat ihmisarvoa, oikeudenmukaisuutta ja toimivaa yhteiskuntaa. (Kirkkohallituksen täysistunto 5.5.2026)

Ihmisarvon kunnioittaminen on koko yhteiskuntapolitiikan perusta. Kyse on siitä, miten yhteiskunta huolehtii heikoimmassa asemassa olevista, ja miten sen rakenteet tukevat yhdenvertaisuutta ja osallisuutta.

Kirkko painottaa uskonnonvapauden turvaamista ja uskonnollisten yhteisöjen tunnistamista osana kansalaisyhteiskuntaa. On puututtava vihapuheeseen sekä tuettava yhteisöjen hyvinvointia.

OIKEUS IHMISARVOISEEN elämään on turvattava koko elämänkaaren ajan. Kirkko esittää toimia lapsiperheköyhyyden vähentämiseksi, nuorten mielenterveyden ja tulevaisuususkon vahvistamiseksi sekä työllistymisen esteiden purkamiseksi.

Kirkko korostaa ikäihmisten mahdollisuutta

ihmisarvoiseen elämään kotihoidossa tai lähellä omaa elinympäristöään sekä saattohoidon yhdenvertaisuutta.

KIITTÄEN on todettava, että nyt on jämääkää touhua kirkossa! Hallitusohjelmavoitteet eivät ole syntyneet haaveilijoiden pilvilinnoissa tai noukittuja tekoälyn syövereistä. Ne on muokattu niistä tiedoista ja kokemuksista, joita kirkon työntekijöille ja päättäjille kertyy ihmisten elämästä ja yhteisöjen arjesta eri puolilla Suomea.

On myös hienoa todeta, että Tampereen seurakuntien toiminta on kirkon tavoitteiden ja edelleen myös kristinuskon ytimessä. Ekumenia ja dialogi toteutuvat, kun Tampereen seurakunnat tekee tiivistä yhteistyötä kaupungissamme toimivien uskonnollisten yhteisöjen kanssa.

Ruokapankki ja diakoniatyö auttavat kymmeniä tuhansia vähävaraisia ja muun avun tarpeessa olevia tamperelaisia viikoittain. Seurakuntien lukuisissa kohtaamispaikoissa ja yhteisöissä torju-

taan ihmisten yksinäisyyttä ja pyritään lisäämään heidän osallisuuttaan.

Nuorten mielenterveyttä edistetään ja tulevaisuususkon vahvistetaan nuorisotyössä sekä muun muassa Walk in -toiminnassa ja Kotipesä-hankkeessa.

MANSE PRIDE on tapahtuma, jota Tampereen seurakuntayhtymä on tänäkin vuonna mukana järjestämässä. Kirkko haluaa rakentaa Tamperetta, jossa jokainen saa olla oma itsensä ja tulla kohdatuksi ilman pelkoa. Työtä ohjaa myös seurakuntien yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma, jonka mukaisesti kirkossa edistetään aktiivisesti syrjimättömyyttä ja oikeudenmukaisuutta.

Kesä-elokuu | Tekstit Teemu Paarlahti

Kuva: Timo Saarinen

Isän poikana

HERÄÄN sateen rapsahdellessa ikkunaan. Tulee taivaallinen olo. Lapsena nautin kesän sadepäivistä: sai lueskella rauhassa. Kukaan ei vaatinut uimaan ja ruskettumaan. Nurmikon leikkaaminenkin odotti huomista.

Taivaskuvani on kesän leppoisa sadepäivä, jolloin voi lukea hyvää kirjaa. Sauna sopii myös lämmittää illemmalla. Nyt kyllä odotan poutautumista, olisi tekemistä puuplassilla. Se on hyvää jumalanpalvelusta tälle lepopäivälle. Mistä taivasajatukset tulivat tähän aamuun? Ehkä Jumala sanoi minulle, että muista tänäänkin, kenen väkeä olet. Ja elä Isäsi poikana.

”Kuulkaa tänä päivänä, mitä Herra sanoo: Älkää paaduttako sydäntänne.”

(Ps. 95:7–8)

”Terveisiä kaupungista.

Ystävät sanoivat: Olet luojan selän takana. Kämmenellä, minä korjasin.”

Vellamo Kuivalainen:

Teen laulustani toivonsillan (Otava, 1980)

Tulevat pyhät 3.6.–2.9.2026

7.6. Taivaan valtakunnan aarre

(Matt. 13:44–46)

14.6. Jeesus etsii ja pelastaa

(Luuk. 19:1–10)

20.6. Juhannuspäivä

Johannes tekee rauhan tietä. (Luuk. 1:67–79)

21.6. Kotiinpaluu

(Luuk. 15:11–32)

28.6. Annetaan armoa

(Joh. 8:2–11)

5.7. Apostolien päivä

Hänen majesteettinsa palveluksessa.

(Matt. 16:13–19)

12.7. Jumalalle kaikki on mahdollista

(Mark. 10:17–27)

19.7. Kirkastussunnuntai

”Tämä on minun rakas Poikani, kuulkaa häntä!” (Mark. 9:2–8)

26.7. Ahdas portti vai laeva tie?

(Matt. 7:13–14)

2.8. Hoida lahjaksi saamaasi

(2. Kor. 8:9–15)

9.8. Etsi ja löydä

”Etsikää Herraa, kun hänet vielä voi löytää, huutakaa häntä avuksi, kun hän on lähellä!”

(Jes. 55:6)

16.8. Itsearviointin aika

(Matt. 21:28–32)

23.8. Sanat syynissä

(Matt. 12:33–37)

30.8. Jumalan lapsi rukoilee ja siunaa

(Matt. 5:43–48)

Kuva: Freepik

Huumekuolemat ovat yleistyneet nuorilla. Onnettomuustutkintakeskuksen raportin mukaan Tampereella sattui Helsingin jälkeen eniten nuorten huumekuolemia vuonna 2023. Kuvituskuva

Löytyykö keinoja vähentää nuorten huumekuolemia?

ELOKUUN viimeisenä päivänä vietetään kansainvälistä yliannostustietoisuuden päivää. Pirkanmaan hyvinvointialueella viime vuonna alkanut TEHO-hanke pyrkii ehkäisemään alle 25-vuotiaiden huumekuolemia yhteistyöllä.

1 Onko hankkeesta jo nähtävissä hyötyjä, projektipäällikkö Jenna Makkonen?

– Hankkeessa on käynnistetty pilotti, jossa päivystyksestä voidaan ohjata nuoria huumausaineiden yliannostuksen jälkeen mielenterveys- ja päihdepalveluihin interventioon. Interventio pohjautuu motivoivaan haastatteluun, jossa arvioidaan nuoren yliannostusriskiä sekä hoidon tarvetta ja suunnitellaan nuorelle soveltuva päihdehoito.

– Pilotti on otettu päivystyksessä hyvin vastaan, ja muutamia nuoria on jo ohjautunut sen reitin kautta palveluihin. Kesän aikana myös poliisi sekä ensihoito pystyvät ohjaamaan nuoria interventioon. Kesällä myös alkaa alaikäisten interventioon ohjaaminen.

– Alaikäisten osalta kehittelemme lastensuojelun sekä terveydenhuollon välille työparimallia päihdeongelmallisille nuorille. Kävimme myös terveysterveystapiste Nervissä ohjaamassa päihdeitä käyttäville ihmisille ensiaputaitoja.

2 Onko löytynyt keinoja, joilla nuorten huumekuolemia voisi vähentää tai estää?

– Tutkimuksissa on todettu, että monia huumekuolemia edelsi aiempi huumausaineiden yliannostus. Pyrimme hankkeessa saamaan näitä nuoria nopeasti hoitoon yliannostuksen jälkeen sekä tehostamaan hoitoa.

Lisäksi pyrimme madaltamaan kynnystä hoidon hälyttämiseksi.

– Olemme tekemässä videoita hätäkeskuksen kanssa, jossa kerromme hätäensiavun soittamisen tärkeydestä. Pyrimme myös välittämään tietoa huumausaineiden yliannostuksen ensiavusta kampanjan avulla, jonka on tarkoitus myös vähentää stigmaa sekä kannustaa jokaista antamaan apua sitä tarvitseville.

– Etenkin nykyään mediassa on korostunut viesti, että peukun käyttäjiä on paljon liikenteessä, ja heistä pitää pysyä kaukana. Peukku on toki vaarallinen päihde, ja omasta turvallisuudesta täytyy huolehtia, mutta se ei oikeuta olemaan antamatta apua sitä tarvitseville.

3 Näyttääkö nuorten huumekuolemien syynä olevan yliannostus useammin kuin vanhemmissa ikäluokissa?

– Huumekuolemat ovat hyvin usein tahattomia yliannostuksia ikäluokasta riippumatta. Pilottien jälkeen toimenpiteiden on tarkoitus koskea kaikkia ikäryhmiä, mutta testaamme pilottia nuorten kohdalla.

4 Mikä Tampereella on hoitoon pääsyn tilanne?

– Pirhan uusi päihde- ja riippuvuushoidon avopalveluiden yksikkö Happi avautui viime syksynä, ja tämän vuoden alussa Pirhan oma riippuvuushoidon yksikkö Vety aukesi. Pirhassa on myös alkanut omalääkärimalli. Näiden toimien avulla pyrimme parantamaan paitsi hoidon saatavuutta, myös hoidon jatkuvuutta sekä sitä, että hoitopolut olisivat eheät ja kokonaisvastuu olisi selkeästi omalääkäriillä.

Asta Kettunen

Kotipesälle tunnustus kyvystä vastata nuorten haasteisiin

Kirkon erityisnuorisotyön Erkkateko-palkinto on tänä vuonna myönnetty Tampereen seurakuntien Kotipesä-toiminnalle sekä sen kehittäjille, yhteisödiakoni Hanna Kelokaskelle ja hankekoordinaattori Aurora Juntuselle.

Kotipesä tarjoaa nuorille aikuisille yhteisön ja matalan kynnyksen kohtaamisia. Se on tarkoitettu esimerkiksi yksinäisyyttä, sosiaalista jännittämistä, ahdistusta tai uupumusta kokeville.

Palkintoraati nosti valinnassaan esiin Kotipesän kyvyn vastata nuorten haasteisiin inhimillisellä ja vaikuttavalla tavalla. Kelokaski ja Juntunen tekevät arvokasta työtä sosiaalisesta jännityksestä kärsivien nuorten ja nuorten aikuisten parissa.

Heidän ohjaamansa jännittäjä-ryhmät tarjoavat turvallisen tilan ja konkreettista apua niille, jotka muuten jäisivät kotiin. Toiminnan ytimessä on matalan kynnyksen lähestymistapa.

Kotipesän tavoitteena on ratkaista alle 30-vuotiaiden tamperelaisten nuorten aikuisten kohtaamia haasteita työelämään tai koulutukseen siirtymisessä. Kohderyhmänä ovat ne nuoret aikuiset, jotka ovat vaarassa jäädä syrjään yksinäisyyden, sosiaalisen jännittämisen tai arjen hallinnan haasteiden takia.

Nuorille tärkeä yhteisö

Tärkeäksi toimintaan osallistuville ovat tulleet yhteiset kokoontumiset Keskustorin Vanhalla kirkolla. Viikoittaisiin tapaamisiin osallistuu tavallisesti parikymmentä nuorta.

Kotipesä alkoi vuonna 2024 Tampereen ev.lut. seurakuntien ja Länsi-Suomen Diakonialaitoksen säätien hankkeena. Tavoitteena on saada toiminta jatkumaan kuluvan vuoden jälkeen.

Vuonna 2022 Erkkateko-palkinnon sai Tampereen Vanhan kirkon Walk in-terapia ja Skeittitapuli.

Kaarina Lehtisalo

Kuva: Tuula Vartiainen

Hankekoordinaattori Aurora Juntunen ja yhteisödiakoni Hanna Kelokaski vetävät Kotipesän yhteisöryhmiä Vanhassa kirkossa.

Kirjailija Johanna Sinisalo valmistelee librettoa oopperaan, jonka ensi-iltaa kaavaillaan marraskuulle 2027.

Tampereen tuomiokirkkoon valmisteilla oopperaesitys

Suomen Kulttuurirahaston Pirkanmaan rahasto jakoi vuosijuhlissaan Tampereella 84 apurahaa, joista kaksi rahoittaa *Simbergin unet* -oopperan valmistamista.

Hämeenkyrön FES-tiwaalit -yhdistys sai 20 000 euron apurahan oopperan tuottamiseen Tampereen tuomiokirkkoon. Kirjailija Johanna Sinisalolle myönnettiin 11 000 euron apuraha *Simbergin unet* ja Rottien pyhimys -oopperalibrettojen kirjoittamiseen.

Molemmat apurahat myönnettiin Aino Sipilän rahastosta, joka perustuu pälkänäläisen opettajan testamenttilahjoitukseen ja tukee tiedettä ja taidetta Pirkanmaalla.

Sastamala Gregoriana -yhdistykselle myönnettiin apuraha 30-vuotisjuhlavuoden tapahtumien toteuttamiseen.

Keväällä Suomen Kulttuurirahasto myönsi apurahan, jolla toteutetaan Tunne teksti -lukupaketti rippikoululaisille.

Nekalan seurakuntatalosta siirrytään muihin tiloihin

Tampereen Eteläinen seurakunta luopuu Nekalan seurakuntatalon käytöstä, päätti seurakuntaneuvosto. Päätöksen taustalla on vuonna 1968 rakennetun seurakuntatalon huono kunto ja alhainen käyttöaste.

Rakennuksen käytön jatkaminen vaatisi arviolta 3–4 miljoonan euron peruskorjauksen. Kiinteistön tulevaisuudesta päättää sen omistaja eli Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä. Jatkotoimia valmistellaan yhtymän kiinteistöpalveluissa.

Eteläinen seurakunta jatkaa toimintaa Nekalan seurakuntatalossa tämän vuoden loppuun asti. Hävikkiruokaravintola Kierron ja seurakunnan nuorisotyön toiminnat ovat jo siirtyneet Hervannan kirkon tiloihin.

Kesä-nysse ei kulje Teiskon kirkkoon

Keskustorilta Kämenniemen ja Teiskon kirkon kautta Terälahteen ja Mäntylän päätepyysakille kulkeva linja 93 on kesätauolla ja aloittaa liikennöinnin vasta 6. elokuuta koulujen alkaessa. Linja 90 suuntaa suoraan keskustasta vain Terälahteen.

Teiskon kirkossa on hautojenhoitopäivä ja hartaus kesäviikkona 10. kesäkuuta. Tapahtumassa on Teiskon Marttojen kahvio ja kukkien myyntiä. Juhannusmessu on 20.6.

5.7. on vuorossa messu, kesäasukkaiden kirkkopyhä ja kirkkokahvit. 26.7. pidetään iltakirkko ja 29.8. kesähartaus.

Toukokuun lopulla vihkimisiä oli kesä-syyskuuksi varattu kahdeksan, ja tiedossa oli myös siunaustilaisuuksia. Lisäksi liikkeellä on matkailijoita ja haudoilla kävijöitä.

Tarvitaan uudenlaista elollisen ymmärrystä

Harjun seurakunnassa nähtiin tarve rakentaa ympäristötapahtumista yhteinen kokonaisuus. Syntyi Juuret ja siivet, joka on laajentunut kattamaan kaikkia Tampereen seurakuntia.

Yhdeksi pääteemoista valikoitui luontosuhteen uudistaminen kumppanuudeksi. Eri tieteenaloilla ja taiteessa on havahduttu siihen, että kaivataan uudenlaista ymmärrystä elollisesta ja paikastamme siinä.

Mikä käänteeseen on saanut aikaan, johdattelee PyhiinvaellusTampereen pastori **Jussi Holopainen**.

Kysymykseen vastaa tutkijatohtori **Anna Lehtonen** Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitokselta: ihmisillä on tarve löytää keinoja, jotka kantaisivat vaikeiden ja pelottavien aikojen yli. Sekä maailmankuvan että mikrotason murrokset kiinnostavat tutkijaa.

– Tieteessäkin maailmankuva on murroksessa joka alalla. Toivottavasti ihminen pian ymmärtää, että koko olemassaolomme on kiinni suhteesta muihin lajeihin.

– Keinoja ei voi löytää yksin, vaan on löydettävä ihmisiä, joilla on toisiaan täydentävää osaamista. Tarvitaan sekä kanssakulkijoita että johtajia, jotka uskaltavat tunnustaa, että on muutoksen aika.

Ihmiset tarvitsevat kokemuksia päätäkseen asian ytimeen. Lehtosen mukaan kouluissakaan ei kannata paneutua näihin asioihin pelkällä perinteisellä opetuksella.

– Oppilaita ei kannata pakottaa istumaan ja opettelemaan asioita ulkoa.

Elämän pyhyttä

Holopainen kertoo pohtineensa paljon sitä, yritämmekö tehdä muutosta vain keskenämme, vai voisiko keinoja löytyä kasvien, eläinten ja muun luonnon kanssa oppimisesta: esimerkiksi kasvit kun ovat joutuneet sopeutumaan monenlaisiin olosuhteiden muutoksiin.

Myös kirkko on ollut vahvistamassa puhetapaa, jossa erotellaan ihminen ja luonto. Sen mukaan ihminen voi käyttää luontoa halujensa mukaan.

– Voitaisiin miettiä, missä kohtaa Raamattua elämän kunnioitus tulee vahvimmin esille, Lehtonen sanoo.

Vanhosten mystikkojen syvä viisaus on Holopaisen mukaan siinä, että ihminen tarvitsee elon kudelmaa ollakseen suhteessa luojaansa. Nykyisin helposti sivuutamme elämän kunnioituksen, vaikka suomalaiset kyllä arvostavat luontoa ja sen pyhyttä.

Luonto tarjoaa tilan käsitellä myös vaikeita tunteita, kuten ilmastoahdistusta. Tavoitteena on luoda yhteisöllisiä tapoja kohdata ja jakaa näitä tunteita, erityisesti nuoria kuunnellen.

– Kuinka nuorempi sukupolvi voi kokea merkityksellisyyttä, jos koko energia menee siihen, mikä kiihdyttää ekokatastrofia. Mutta kun ihmiset pääsevät metsään hengittelemään, nämäkään asiat eivät tunnu niin synkiltä, Holopainen pohtii.

Metsässä keho virkistyy, linnunlaulu tekee onnelliseksi ja luontokokemuksista voi löytyä apua vaivoihin.

Viikonloppu täynnä kansainvälisyyttä

TAMPEREELLE saapuu elokuussa kaksi Suomen Lähetysseuran kumppaneiden edustajaa Nepalista ja Namibiasta.

Samana viikonloppuna, 28.–30. elokuuta, Suomen Lähetysseuran vuosikokous valtaa Tampere-talon. Järjestelyt on tehty yhteistyössä Tampereen seurakuntien kanssa, ja koko viikonloppu on saatu täyteen kiinnostavaa ohjelmaa kansainvälisillä mausteilla.

Vuosikokouspäivän eli lauantain 29. 8. aloittaa afrikkalainen gospel-messu Päivästä päivään Kalevan kirkossa kello

9.30, mutta jo edellisena iltana samalla kirkolla järjestetään Marhabanin avoimet ovet ja kansainvälinen nuortenilta, jossa myös Lähetysseuran kumppaneiden edustajat ovat tavattavissa.

Vieraisiksi tulevat Justina Shilongo Namibiasta ja Sabina Parajuli Nepalista.

Shilongo työskentelee Namibian evankelis-luterilaisen kirkon pastorina ja kristillisen kasvatuksen sekä seurakuntatyön toimialajohtajana.

Parajuli on varttunut Lähetysseuran työn piiristä paikallistoimiston työnte-

Sammal luottaa leviämisessä sekä itiöihin että itujuväsiin, voikukka lähettää siemenensä matkaan. Näitä ja muita luonnon ihmeellisyyksiä voi pohtia luontopyhiinvaelluksella Jussi Holopaisen ja Anna Lehtosen sekä muiden osallistujien kanssa.

Kuva: Mika Masalin

Kuva: Rami Marjanmäki

Tarinateatteri Raakku jäsentää kokemuksia maan kuuntelemisesta.

– Kun havainnoi ihmistä lähiympäristöön mennessä ja pois tullessa, muutos on nähtävissä, sanoo monet pyhiinvaellukset vetänyt Holopainen.

Juuret ja siivet tavoittelee myös toivon vahvistamista tekemisen kautta. Yksi kesän tapahtumista on 4.6. toteutettava luontopyhiinvaellus. Syyskuun Suomensaari elää -tapahtuman teemanä on luontokumppanuus. Lokakuussa ovat vuorossa Ekofestarit ja ympäristötaitenäyttely.

Asta Kettunen
juuretjasiivet.fi

Juuret ja siivet: oikeuden- mukaisuus koskee kaikkea elollista

Yhdessä ajattelemista

PYYNIKIN luontopyhiinvaelluksella 4.6. etsitään tilaa yhdessä luonnon kanssa olemiselle. Vaellus tapahtuu hiljaisuudessa, mutta sen päätteeksi Tarinateatteri Raakun näyttelijät luovat vaelluksella koettua tarinoiksi.

– Vaelluksella etsitään myös pyhän kokemusta.

Tapahtuma vastaa yhteen Juuret ja siivet -kokonaisuuden teemoista: ympäristötunteiden yhteiseen kohtaamiseen.

– Tarinateatterissa omat kokemukset tulevat jaetuiksi. Ideana on, ettei näytellä luonnossa, vaan luonnon kanssa. Näin

tiedostamatonkin tulee jaetuksi muiden kanssa, Anna Lehtonen selventää.

– Näyttelijät esittävät omia oivalluksia, mutta myös kuuntelevat yleisön ajatuksia ja tuntemuksia. Niistä rakentuu yhteinen, voimallinen kokemus.

Tarinateatteri-kohdassa ei ole varsinaista näyttämöä, vaan metsässä voidaan liikkua sen mukaan, miten kukin aihe puhuttelee.

Lähtö vaellukselle Pyyntikin näkötornilta kello 17.30, ilmoittautuminen tekstiviestillä p. 040 804 8105. Tarinateatterille kello 18.30 voi tulla myös suoraan.

kijäksi ja kertoo erityisesti vammaisten ihmisten asemasta Nepalissa.

Virtuaalimatkoja lähetyksimäihin

Kansainvälisessä nuortenillassa kävijät voivat vierailla virtuaalisesti Kolumbiassa, Etiopiassa, Angolassa, Namibiassa ja Tansaniassa. Paikalle tuodaan VR-laseja, joiden kautta voi sekä tutustua näihin maihin että pelata pelejä.

Lähetysseuran toiminnanjohtaja **Pauliina Parhiala** on kiitollinen mahdollisuudesta pitää vuosikokous Tampereella.

– Seurakuntayhtymän ja Tampereen seurakuntien kiinnostus kirkon kansainvälistä työtä kohtaan on vahvaa. Odotamme seurakuntalaisten kohtaamisia ja

monia oheistapahtumia, sanoo Parhiala.

Lauantaina joukko lähetykseuralaisia osallistuu Pispalan perinteiseen venetsialaisiltaan, ja sunnuntaina ainakin Tuomiokirkossa sekä Messukylän, Hervannan ja Pispalan kirkoissa on saarna vieras Lähetysseurasta.

Lähetysseuran kotimaantöiden johtaja **Kirsi Saloranta** iloitsee innostavasta yhteistyöstä seurakuntien kanssa.

– Tampereelle on osallistujien helpo tulla eri puolilta Suomea, ja se tarjoaa monipuolista tekemistä ja ohjelmaa koko viikonlopun.

Virve Rissanen

Tampereen seurakuntien ja Suomen Lähetysseuran lähetyksellisistä tapahtumista lisätietoja lehden B-osassa

Kuva: Suomen Lähetysseura

Sabina Parajuli työskentelee Suomen Lähetysseuran Nepal-in toimistolla. Hän vierailee elokuussa Tampereella.

Vihapuhe repii yhteiskuntaa

Tamperelainen kansanedustaja Oras Tynkkynen tunnetaan asiallisesta ja rakentavasta keskustelutavastaan. Viime vuosina pidetyn poliitikon ilme on kuitenkin entisestään vakavoitunut. Työpäivistä on tullut entistäkin haastavampia, kun eduskunnassa yritetään ratkaista talousongelmien, työttömyyden, eriarvoistumisen ja yhteiskunnan jakautumisen kaltaisia ongelmia.

Teksti: **Kirsi Airikka** Kuvat: **Tuula Vartiainen**

Oras Tynkkynen (vihr.) vastaa ajankohtaisia kuuluisia koskevaan kysymykseen komppaamalla työtoveriaan eduskunnassa.

– Ulkoministeri Elinna Valtonen sanoi taannoin *Helsingin Sanomien* haastattelussa, että häntä huolestuttaa kaikki. Se kuvaa hyvin tätä aikaa, sillä maailmanpoliittinen tilanne on hurja. Ukrainan sota jatkuu, ja ihmiset ovat huolissaan myös siitä, mitä tällä hetkellä tapahtuu Palestiinassa, Iranissa ja Sudanissa.

Tynkkynen jatkaa huolilistaa.

– Tällä hetkellä itseäni huolettavat erityisesti se, mitä meillä kotimaassa tapahtuu, ja miten käy meidän hyvinvointiyhteiskunnallemme.

Pohjoismainen hyvinvointimalli – pyrkimys, että kaikista pidetään huolta – on ollut suomalaisen yhteiskunnan vahvuus.

– Se on toki ollut epätäydellinen lupaus, koska siinä on aina ollut myös puutteita. Viime vuosina mallia on kuitenkin murennettu. Pelkoni on, että hintalappu on kova, kun sosiaaliturvan ja kansalaisjärjestöjen leikkaukset sekä hyvinvointiyhteiskunnan rapauttaminen jättävät sukupolvisen jäljen ihmisiin.

Noin 30 vuotta päätöksenteossa mukana ollut Tynkkynen pysähtyy aika ajoin pohtimaan isoja yhteiskunnallisia kaaria.

– Aiemmin oli niin, että hekin, jotka halusivat tehdä leikkauksia, perustelivat niitä hyvinvointivaltion säilyttämisellä. On uusi ilmiö, että kaikki eivät enää ajattele, että hyvinvointivaltio olisi hyvä ja puolustamisen arvoinen asia.

– Suomessa on pian tuhatmäärin asunnottomia, työttömiä ja iäkkäitä ihmisiä, jotka eivät saa apua. Siitä pitää keskustella ja siihen pitää puuttua – tarvittaessa topakastikin.

Vihapuhe on lisääntynyt

Toinen pitkän linjan poliitikkoa huolestuttava asia on vihapuheen yleistyminen ja voimistuminen yleisessä kielenkäytössä ja sosiaalisessa mediassa. Se kulminoitui jopa ruumiilliseen väkivaltaan Tampereella vappuna, kun vastamielensoitajia pahoinpideltiin äärioikeistolaisessa mielenosoituksessa.

A man with short brown hair and glasses is sitting at a white table. He is wearing a green long-sleeved sweater with a dark blue geometric pattern on the chest and blue jeans. He is looking towards the camera with a slight smile. The background is a bright, indoor setting, possibly a library or a cafe.

Tampereen Metso-kirjasto on Oras Tynkkyselle mieleinen paikka – kuten yleensäkin kirjastot. ”Tykkäsin lapsena lukea paljon, ja kävin usein kirjastossa. Kirjoista alkoi kiinnostukseni luontoon ja ympäristönsuojeluun.”

Pride on myös turvapaikka heille, jotka elävät vähemmistön edustajana tukalassa asemassa, esimerkiksi pienellä paikkakunnalla. Voi olla tosi arvokas asia, että pääsee tuhansien ihmisten joukkoon, ja huomaa, ettei olekaan yksin.

– Pelkoni on, että yhteiskunnassa ei ole täysin tunnustettu, millaisen uhkan äärioikeisto muodostaa. Olemme olleet sinisilmäisiä, kun on ajateltu, että kyllä maailmaan mahtuu kaikenlaista meteliä.

Tynkkynen mukaan nykyinen vihapuhe vaikuttaa puhetapaan ja siirtää yhteiskunnassa hyväksytyjen ajatusten rajoja.

– Pian karvan verran maltillisemmat puheenvuorot alkavatkin kuulostaa ihan salonkikelpoisilta. Se johtaa siihen, että syrjivä ja ihmisarvoa alentava puhe lisääntyy. Pidän sitä vaarallisena kehityksenä.

Tynkkynen mukaan vihapuhe on aina kohdistunut sateenkaari-ihmisiin, etenkin trans-ihmisiin, mutta myös muun muassa maahanmuuttajiin ja muslimeihin.

Työtä yhdenvertaisuuden puolesta

Tynkkynen on allekirjoittanut sateenkaari-ihmisten ihmisoikeus- ja kansalaisjärjestö Setan ehdokassitoumuksen vuoden 2023 eduskuntavaaleissa. Hän on luvannut tukea sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen tavoitteita, vastustaa syrjintää ja vihapuhetta sekä edistää näiden ryhmien osallistumista päätöksentekoon.

– Itselleni merkityksellisintä on juuri tämä jatkuva hiljainen työ ihmisten yhdenvertaisuuden puolesta.

Työn näkyvin osa taas on ollut otsikoissa ja katukuvassa näkyvät Pride-tapahtumat.

– Niihin olen tuonut valtakunnan politiikan valokeilaa Pirkanmaalla, koko maassa ja Euroopassakin, jatkaa Tynkkynen, joka on tänä vuonna kutsuttu Manse Pride -tapahtuman suojelijaksi.

Huomionosoitus ilahduttaa häntä, sillä Pridea tarvitaan edelleen. Sillä on monta tehtävää, ja se merkitsee monia asioita monille ihmisille.

– Joillekin se on ensisijaisesti protesti, jossa puolustetaan vähemmistöjen oikeuksia. Lisäksi se on juhla, johon voidaan tulla yhteen pitämään hauskaa, eikä sitä arvoa pidä ollenkaan vähätellä.

– Pride on myös turvapaikka heille, jotka elävät vähemmistön edustajana tukalassa asemassa, esimerkiksi pienellä paikkakunnalla. Voi olla tosi arvokas asia, että pääsee tuhansien ihmisten joukkoon, ja huomaa, ettei olekaan yksin.

Tampere on henkinen koti

Tampere on ollut Oras Tynkkynen kotikaupunki ja etenkin henkinen koti siitä lähtien, kun hän 15-vuotiaana muutti opiskelemaan Steiner-lukioon Tampereelle.

– Tampere on maailman paras ja Suomen vetoimaisin kaupunki, ja yleinen näkemys on, että täällä viihdytään.

– Suurin haaste on kuitenkin valtava työttömyys.

Tampere on ollut työllisyystilastoissa hyvin pitkään verrokkikaupunkeja pahasti jäljessä, harmittelee Tynkkynen.

Koko maan keskimääräinen työttömyysaste oli maaliskuussa 12,5 prosenttia ja Tampereella 15,7 prosenttia. (Elinvoimakeskus, työllisyyskatsaus, maaliskuu 2026)

– Työttömyyteen on pakko löytää uusia ratkaisuja, sillä joukkotyöttömyys on paitsi taloudelle myös ihmisille itselleen todella kuluttavaa, ja jättää heihin jälkensä, miettii Tynkkynen.

Poliitikon mukaan varsinkin nuorten pitkäaikaistyöttömyys on huolestuttava ilmiö, jota ei ollut aiemmin juuri olemassa. Työttömyysturva on nykyisellään passivoiva ja kurittava järjestelmä, joka ei juuri auta nuorta saamaan jalkaansa ensimmäisen työpaikan oven väliin.

– Työllistyminen tuo säästöjä paitsi taloudellisesti myös inhimillisesti, ja ihmisiä saadaan pidettyä pois syrjäytymisen tieltä. Työttömille ihmisille pitäisi myös nykyistä paremmin mahdollistaa opiskelu ja kansalaistoimintaan osallistuminen. Se voisi olla iso periaatteellinen muutos, ja vapauttaisi ihmisiä hyödyntämään täyttä potentiaaliaan.

Ympäristötyötä teini-ikäisestä

Oras Tynkkynen aloitti kansalaistoiminnan jo 13–14-vuotiaana. Hän kertoo havahtuneensa ympäristötietoisuuteen lukemalla eläin kirjojen jälkeen luontoa ja ympäristöä käsitteleviä teoksia.

– 1990-luvun alussa mediassa oli paljon juttuja

ympäristöasioista, ja aloin perehtyä niihin. Ymmärsin, että jos ilmaston kuumenemista ei saada kuriin, kriisi on ihmiskunnan kohtalon kysymys.

– Ympäristönsuojelu on ollut vihreä lanka koko elämäni ajan, ja olen pyrkinyt etsimään ratkaisuja ympäristökriisiin ratkaisemiseen, missä roolissa milloinkin.

Vieläkö ihmiskunnalla on toivoa ratkaista ympäristökriisi, ja riittääkö aika?

– Lyhyt vastaus tähän on kyllä. Ilmaston kuumeneminen lakkaa, kun päästöt lakkaavat, eli maailma on hiilineutraali. Ajan riittäminen riippuu siitä, mitä tavoitellaan.

– Kuumenemisessä ei ole selkeää rajaa, jonka jälkeen peli on menetetty, tai jota ennen kaikki on hyvin. Jokainen lämpöaste ja päästötonni vähemmän ovat kotiinpäin. Se tarkoittaa aina säästettyjä ihmishenkiä ja pelastettuja eliölajeja.

Lainsäätäjänä hän pyrki muuttamaan yhteiskunnan pelisääntöjä niin, että ilmasto säästävät ratkaisut olisivat houkuttelevia yksilöille ja yrityksille. Vastuuta ei kuitenkaan saisi sysätä yksittäisen ihmisen harteille.

– Olisi kohtuutonta, että esimerkiksi arjen haasteissa kamppaileville maailman köyhille ja vähävaraisille ihmisille sanottaisiin, että ratkaiskaa vielä tämä ilmastokriisi. Vastuu on aina meillä, joilla on valtaa. Se tarkoittaa hallitusta, isoja yritysten johtajia, mutta myös opposition kansanedustajia.

Tynkkynen kuitenkin myöntää, että yksittäinen ihminen voi toki tehdä asioita ilmastonmuutoksen

”Yhteiskuntia on saatu kehitettyä, mutta kaikessa työssä kehitys ja edistys ovat aina työn ja tuskan takana”, miettii Oras Tynkkynen, joka on työskennellyt sekä asiantuntijatehtävissä että poliittisena päättäjänä jo 30 vuoden ajan.

Oras Tynkkynen on huolestunut korkeasta työttömyydestä. ”Meillä on 31 000 lasta, jotka putoavat köyhyyteen. Sosiaalisessa mediassa moni sanoo, että se on näitten lasten vanhempien vika, ja kysellään, miksi he eivät vain mene töihin – ikään kuin se olisi vain tahdon kysymys.”

vähentämiseksi. Hän lainaa usein yhdysvaltalaisen ilmastoaktivistin ja kirjailijan Bill McKibbenin ajatusta.

– Hän sanoo: *Stop being an individual*, eli lakkaa olemasta yksilö. Yhteiskunnallinen muutos on aina historiassa saavutettu sillä, että ihmiset tulevat yhteen ja alkavat yhdessä tehdä asioita. Sama pätee ilmastokriisiin. On mietittävä, mistä löytyy samanmielisiä ihmisiä, että saataisiin yhteiskunnallista muutosta aikaan. Tämä on myös minun neuvoni.

Aina on toki toivoa. On esimerkiksi tervetullutta, että ihminen syö kasvipohjaista ruokaa, koska sillä on myönteinen vaikutus yksilön hiilijalanjälkeen. Lisäksi se lähettää elintarviketeollisuudelle ja kaupalle viestejä, että kuluttajat haluavat tällaista ruokaa.

– Realismia kuitenkin on, että niin kauan kuin isot yritykset pumppaavat fossiilista öljyä, joka tuprutetaan savuna ilmaan, kasvisruuan valitseminen ja kierrätys eivät tule riittämään tässä taistelussa, toteaa Tynkkynen lakonisesti.

Kauneinta on toisten palvelu

Oras Tynkkynen ei kuulu mihinkään uskonnolliseen yhdyskuntaan, mutta kertoo tehneensä runsaasti yhteistyötä evankelis-luterilaisen kirkon kanssa.

– Kun edistin eduskunnassa tasa-arvoista avioliittolakia, kävin vuoropuhelua kirkon ja kristillisten yhdistysten kanssa. Lisäksi minut on kutsuttu

muutamana kerran Tampereen seurakuntien keskustelutilaisuuksiin.

Tuntumaa vapaaehtoistyöhön Tynkkynen on saanut Mummon Kammarissa.

– Kävin ulkoilemassa muutamien ikäihmisten kanssa, ja se oli tosi opettavainen kokemus.

Kirkon toimintaa seurattessaan Tynkkystä on puhutellut diakoniatyön tapa auttaa avun tarpeessa olevia ihmisiä.

– Sana diakonia tarkoittaa palvelua. Kirkko auttaa vaikeassa asemassa olevia ihmisiä siksi, että se on oikein, ja siksi, että ihmisarvo kuuluu jokaiselle ihmiselle.

Myös eräs toinen kirkon palvelutehtävä koskettaa Tynkkystä erityisesti.

– Nykyisin on paljon yksinäisiä ihmisiä, joilla ei ole ketään omaisia ja läheisiä. Kun tällainen ihminen kuolee, monet kirkon vapaaehtoiset ihmiset ovat saattamassa heitä hautaan. On todella kaunis ajatus, että jotkut haluavat palvella toista ihmistä tällä tavalla, miettii Tynkkynen liikuttuneena.

– Nyt jos koskaan tarvittaisiin tällaista ajattelua yhteiskunnassa. Toivon, että kirkon viesti ihmisten auttamisesta ja palvelemisesta tavoittaa suomalaiset.

Pride-messu pe 12.6. kello 18 Vanhassa kirkossa.

Lauantaina 13.6. Pride-kulkue kello 14 Keskustorilta ja

Puistujuhla kello 15 Sorsapuistossa. Lisää sivulla A 17

Oras Tynkkynen

- Syntynyt vuonna 1977 Jyväskylässä
- Yhteiskuntatieteiden maisteri (Tampereen yliopisto, 2009), asiantuntija, yrittäjä, toimittaja
- Tamperelainen poliitikko. Vihreiden kansanedustaja (2004–2015, 2023–). Vihreiden eduskuntaryhmän puheenjohtaja (2024–), Tampereen kaupunginvaltuuston jäsen (2001–), toiminut valtioneuvoston ilmastopoliittisena asiantuntijana
- Työskennellyt kansalaisjärjestöissä Suomessa ja Intiassa. Julkaissut teoksia, jotka käsittelevät maailmanlaajuisia haasteita ja vihreitä ratkaisuja
- Neuvonantaja Suomen itsenäisyyden juhlarahastossa (Sitra), jossa työskenteli hiilineutraalin kiertotalouden parissa
- Matkusti Suomesta junalla, laivalla ja polkupyörällä ensimmäiseen ilmastokokoukseen Kiotoon vuonna 1997. Yksi ahkerimmin YK:n ilmastokokouksiin osallistuneista suomalaisista (reilut 20 kokousta)
- Harrastukset: lukeminen, pyöräily, luonnossa liikkuminen, musiikki

Seurakuntavaaleissa äänestäminen on helppo tapa vaikuttaa kirkon päätöksentekoon. Jos kirkon asiat kiinnostavat, kannattaa myös asettua ehdokkaaksi seurakuntavaaleissa. Näin ajattelee neljä Tampereen seurakuntien vaikuttajanuorta.

Tampereen seurakunnissa toimii tällä hetkellä 12 vaikuttajanuorta, jotka osallistuvat yhteisen kirkkovaltuuston, yhteisen kirkkoneuvoston, seurakuntaneuvostojen ja tarvittaessa muidenkin toimielinten ja työryhmien työskentelyyn.

Vaikuttajaryhmän tavoitteena on lisätä nuorten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia seurakuntien valmistelussa, päätöksenteossa ja toiminnassa.

– Meillä on läsnä- ja puheoikeus luottamuselimissä, ja ajattelen, että pelkästään meidän läsnäolomme jo muistuttaa päättäjiä lapsista ja nuorista, kertoo 17-vuotias **Ruut Koski**.

– Lisäksi vaihdamme keskenämme ajatuksia omassa Kirnuva-ryhmässä, lisää Koski.

Seurakunnasta on tullut haastateltaville rakas yhteisö, jossa on voinut toimia ja solmia uusia ihmissuhteita.

Ruut Kosken seurakuntayhteys on syntynyt pitkän ajatustyön ja kasvun tuloksena.

Myös nuoret vaikuttajat -ryhmän muut haastateltavat, eli **Ilpo Suominen**, 17, ja **Emilia Nurminen**, 19, sekä **Lila Harra**, 15, ovat löytäneet tiensä kirkkoon rippikoulun, isoskoulutuksen ja nuorten-iltöjen myötä.

– Yhteisö on toivon tuoja, ja siellä tulee turvallinen olo. Yhdessä rukoilu ja laulaminen tuovat toivoa kaikkien maailman kriisien keskellä. Toiveikas ajattelu piristää, ja arkikin tuntuu silloin mukavalta, pohtii Suominen.

Harra toivoo, että kirkko olisi kaikille turvallinen paikka.

– Siellä kaikki ihmiset nähtäisiin, ja kohdattaisiin kaikki hiljaisimmatkin tulijat.

Kirkko on tärkeä vaikuttaja

Nuorten vaikuttajien mielestä kirkko on tärkeä yhteiskunnallinen vaikuttaja, joka tekee arvokasta työ-

Kuva: Tuula Vartiainen

Tampereen seurakuntien nuoret vaikuttajat Emilia Nurminen (vas.), Ilpo Suominen, Ruut Koski ja Lila Harra kannustavat ihmisiä ehdokkaiksi syksyn seurakuntavaaleihin.

Kirkon päätöksentekoon kannattaa vaikuttaa

tä ihmisten hyvinvoinnin parantamiseksi kotikaupungissa, Suomessa ja myös maailmalla.

– Usein ei tiedosteta, miten tärkeä toimija kirkko on, kun se tekee diakoniatyötä ja järjestää paljon toimintaa etenkin lapsille ja nuorille. Näitä asioita on pidettävä vielä enemmän esillä, miettii Nurminen.

Nuoret vaikuttajat näkevät monta syytä, miksi ihmisten kannattaa äänestää seurakuntavaaleissa.

– Jos ei itse tee mitään ja äänestä, on turha surkutella, että muutosta ei tapahdu. Itseäni ainakin inspiroi, että voi äänestää, miettii Koski.

– Äänestysintoa voisi lisätä sillä, että kerrotaan avoimesti, että kirkolla on oikeasti vaikutusvaltaa asioihin. Näin äänestäjät myös tajuavat, että äänestys oikeasti liittyy isompiinkin asioihin, vinkkaa Harra.

Nurminen muistuttaa, että laimea äänestysintoto ei koske vain seurakuntavaaleja.

Seurakuntavaalit

– Ihmiset jättävät usein äänestämättä myös kunta- ja eduskuntavaaleissa. Äänestäminen on tärkeä oikeus, mutta sen pitäisi olla myös velvollisuus.

– Monille seurakuntavaalit näyttävät tosi monimutkaisina. Ehdokasryhmien nimet ja sisällöt ovat epäselviä, ja monet päätöksentekoelementit tuntuvat monimutkaisilta. Selkeät ohjeet helpottaisivat asiaa, lisää Nurminen.

Nuoret vaikuttajat haluavat kannustaa seurakuntalaisia asettumaan rohkeasti ehdokkaiksi.

– Jos on intoa ja aikaa, on oiva mahdollisuus tehdä kirkossa töitä tärkeiden arvojen vuoksi. Päättäjät ovat tavallisia ihmisiä, eikä tarvitse olla mitään suurta vaaliagenda, hymyilee Ruut Koski.

Myös Lila Harra ajattelee, ettei ehdokkaaksi lähtemistä kannata pelätä.

– Joku kyllä taatusti neuvoo, mitä pitää tehdä, ja kertoo, kuinka pystyy vaikuttamaan asioihin.

Emilia Nurminen toivoo, että etenkin monet nuoret aikuiset asettuisivat ehdokkaiksi ja tulisivat valituiksi marraskuun seurakuntavaaleissa.

– Monet ajattelevat, että kirkko ei kiinnosta nuoria, ja he eroavat – vaikka suunta onkin nyt kääntymässä. Kirkon tulevaisuuden kannalta on tärkeää kuulla, mitä sanottavaa nuorilla on.

Nuorten vaikuttajien mielestä on hienoa, että jo 16 vuotta täyttäneet saavat äänestää seurakuntavaaleissa.

– Äänestysmahdollisuus tuo nuorelle tunteen, että minuakin kuunnellaan, ja minunkin jutuillani on merkitystä, lisää Harra.

– Unohtaa ei sovi, että isokset ovat suurin vapaaehtoisten ryhmä kirkossa, muistuttaa Nurminen.

Kirsi Airikka

Pitkä versio: siltaletti.fi

Kuvataiteilija, kuvittaja-graafikko Julia Janka työsti viimeistä Pispalan opastauluihin tulevaa akvarellikuvitusta työhuoneessaan toukokuussa.

Opastaulut kutsuvat pysähtymään historian ja luonnon äärelle

PISPALAN KIRKON ympäristössä päästään kesän kuluessa kulkemaan reittiä, jonka varrella kuusi opastaulua tutustuttaa kirkon historiaan, lähiympäristön luontoarvoihin ja Harjun tärkeisiin paikkoihin sekä kutsuu pysähtymään elämän verkon äärelle.

Tauluissa esitellään Harjun kappelikirkko, joka vuosina 1651–1858 sijaitsi nykyisessä Raholassa, sekä vuonna 1968 palanut entinen Pispalan kirkko.

Tutuksi tulee myös esimerkiksi pensaskotilo, harmiton puutarhan asukki. Se pitää kuvassa majaa näillä seuduin harvinaisessa litulaukassa, jota esiintyy Pispalassa.

Tauluhanketta on edistänyt Harjun seurakunnan moniammatillinen työryhmä. Kylttien sisällöt on laatinut Tuomas Lilleberg Ninjosantosta, kuvituksen ja grafiikan on suunnitellut ja laatinut Julia Janka, ja kylttien rakenteiden valmistamista ja pystyttämistä on koordinoitunut retkeilypalvelupäällikkö Petri Mäkelä Ekokumppaneilta.

Opaspolun idea lähti liikkeelle siitä, että tänä vuonna tulee kuluneeksi 800 vuotta luonnonsuojelun ja eläinten suojelupyhimys Fransiskus Assisilaisen kuolemasta. Kesällä toteutettava polku on esteellinen.

HAUTAKIVET

Lisänimet, kultaukset, lyhdyt, uudelleenhionnat, koristeet ja muut kunnostukset

HAUTAKIVILIIKE
Veljekset Rautio Oy
Sukulantie 430, 30100 Forssa
(03) 435 0522,
kivi.rautio@gmail.com
www.kivirautio.fi

TAMPEREEN
RAUHANYHDISTYS RY.

Nekalankulma 1, Tampere

Seurat
pääsääntöisesti
keskiviikkoisin ja
lauantaisin klo 19
sekä sunnuntaisin
klo 16 ja 18.

Ajantasaista toimintakalenteria ylläpidetään internetsivuilla, joista seurat on myös kuunneltavissa: tampereenrauhanyhdistys.fi

SASTAMALA GREGORIANA
30 vuotta

Tutustu koko ohjelmaan:
www.sastamalagregoriana.fi

Muista myös bussikuljetukset Tampereelta viikonlopun kirkkokonsertteihin – bussiliput ostettavissa konserttilipun yhteydessä!

lippu.fi

Kyyneliä ja iloa
Affektit musiikissa
15.-19.7.2026

Herättäjä-Yhdistys

ke 3.6. klo 18 Puistoseurat Viinikan kirkon kirkolla (sisäpiha/puisto), Kaartotie 1 **pe-su 3.-5.7.**
Herättäjäjuhlat Ylivieskassa, www.herattajajuhlat.fi **to 27.8. klo 18**
Seurat Emmauksessa, Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26

OSTAMME KULTAA JA HOPEAA

JALONOM KALEVA

Sammonkatu 26
MA-PE KLO 10-17

JALONOM LIELAHTI

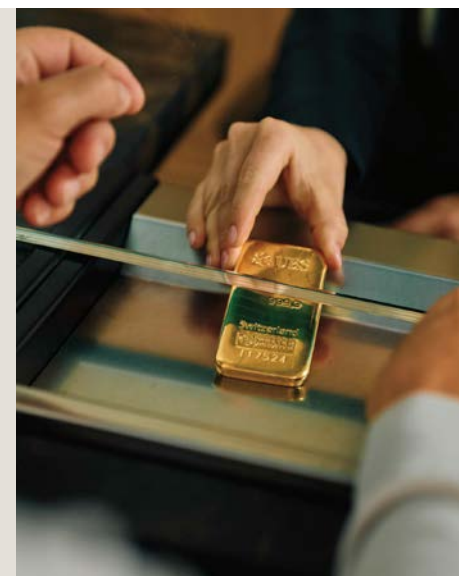
Harjuntausta 7 (K-CM Lielahdi)
MA-PE KLO 10-17

Ostamme kultaa ja hopeaa aina reiluun hintaan kierrätettäväksi.

Palvelemme aina henkilökohtaisesti ja luottamuksellisesti, saat maksun heti käteisellä tai tilille.

Meillä voit asioida ilman ajanvarausta ja arvio on maksuton.

Ostamme mm. koruja, kelloja, harkkoja, aterimia sekä myymme kulta- ja hopeaharkkoja!

MYY · OSTAA · SÄILYTTÄÄ

 JALONOM

09 5127298

Tienpientareilla, ratapenkereillä ja koulupihojen laidoilla viihtyvä pikkukultasiipi on Ulos-Ut-Out-tapahtuman nimikkolaji.

Ulos-Ut-Out-kokonaisuus katsoo kaupunkiluontoa uusin silmin

Ympäristökasvatuksen ja ulkona oppimisen tapahtumakokonaisuus Ulos-Ut-Out kokoaa kesäkuussa Tampereelle kolmen päivän ajaksi lähes 500 opettajaa, kasvattajaa, nuorisolan ammattilaista, tutkijaa ja päättäjää. Kokonaisuuteen kuuluu myös kaikille kaupunkilaisille suunnattuja maksuttomia Kaupunkiluontopolku-tapahtumia.

Ulos-Ut-Out järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 2017.

– Järjestäjinä oli tuolloin puolenkymmentä valtakunnallista toimijaa, joilla oli yhteinen unelma: sen sijaan, että järjestettäisiin yksittäisiä tapahtumia, olisikin yksi iso, joka kutsuisi laajasti kehittämään luonto- ja ympäristökasvatusta, kertoo tapahtumakoordinaattori **Maija Ihantola**.

– Palaute ja tarve oli niin valtava, että tämä järjestetään nyt neljättä kertaa, ja seuraava tulee varmasti. Pyrkimyksenä on myös laajentaa yhteistyötä.

Tampereen tapahtuma on ensimmäinen, joka järjestetään kokonaan kaupunkiympäristössä.

– Olemme tietoisesti valinneet ison kaupungin keskusta-alueen, ja pyrkineet hyödyntämään tyypillistä kouluympäristöä. Tapahtumapaikkoja ovat Kauppi, puistot, Iidesjärvi ja Kalevankangas.

Tapahtuma on nyt myös kansainvälinen.

– Kaikkia yhdistää päämäärä, että lapset ja nuoret olisivat nykyistä enemmän ulkona. Se lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta. Näitä tarvitaan, jotta osaamme pitää huolta myös luonnosta, jonka hyvinvointi on hyvinvointimme perusta.

Osa opetusta

Ohjelmassa ovat aina korostuneet elämykset, ko-

kemukset ja toiminnallinen oppiminen, jotka ovat ominaisia ympäristö- ja seikkailukasvatukselle sekä ulkoluokkapedagogiikalle. Näkökulma on kuitenkin tällä kertaa yhteiskunnallisempi.

– Ohjelmassa ovat vahvasti mukana esimerkiksi luonnon terveyshyödyt, yhdenvertaisuus ja sosiaalinen kestävyys. Kestävyyskasvatusta ei nähdä enää erillisenä, vaan luonnon monimuotoisuuden ja syy-yhteyksien ymmärtäminen tuodaan osaksi lasten ja nuorten sekä opettajien ja ohjaajien arkea.

– Ei erillistä toimintaa, vaan normaalia oppimista, tiivistää ohjelma-koordinaattori **Tuuli Männistö**.

Vaikka luontokasvatus ja ulkona oppiminen onkin kasvussa, on se monesti vielä työyhteisöissä yksittäisten työntekijöiden vastuulla. Tapahtumassa samaan tapaan ajattelevat löytävät muita asiasta kiinnostuneita. Ja kun ammattilaiset vetävät toistensa työpajoja, kuullaan myönteisiä kokemuksia ja jaetaan osaamista, hän summaa.

Kouluissa voidaan tehdä paljon, vaikka varat ovat vähentyneet ja säädökset tiukentuneet.

– Ei tarvitse mennä leirille Lappiin, vaan leirikoulun voi toteuttaa vaikka yökoulu oman koulun pihalla tai lähimetsässä. Sellainen vaatii tietysti jonkin verran lisäjärjestelyjä ja totut-

– tujen tapojen kyseenalaistamista, mutta on aika maksutonta ja elämyksellistä, Ihantola vinkkaa.

Hän huomauttaa, että on ollut tärkeää saada mukaan myös nuorten vapaa-ajan parissa toimivia tahoja, kuten Tampereen seurakunnat, joka on järjestänyt meditatiivisen rukoustaapahtuman Kalevan kirkossa, mutta myös esimerkiksi telttayöpymisen Liisanpuistossa.

– Telttailua keskellä kaupunkiluontoa eivät monet kokeneetkaan luonnossa liikkujat ole päässeet aikaisemmin kokeilemaan.

Elämyksellinen alue tuo tapahtuman näkyville kaikille kaupunkilaisille.

Lupaviidakko on yllättänyt tapahtumajärjestäjät, ja telttailun onnistuminen Liisanpuistossa onkin ollut yksi järjestelyjen isoimmista haasteista.

– Onneksi on ollut ratkaisuhenkisiä viranomaisia.

Uutta ovat myös kaikille avoin luontopolku-osio ja sovelluksella tapahtuva lajihavaintojen kirjaus.

Kasvatuksen ammattilaisille suunnattu ympäristötapahtuma sopii Tampereen seurakuntien yhtymäjohtaja **Tapani Rantalán**

mukaan erinomaisesti seurakuntayhtymän strategiaan linjauksiin ja ympäristöohjelman toteuttamiseen.

Ympäristökasvatus on osa normaalia oppimista, sanoo Tuuli Männistö.

– Ilmastomuutoksen torjuminen ja luonnon monimuotoisuuden vaaliminen on meille tärkeä asia oman toiminnan kannalta, mutta myös kasvatustehtävämme ja yhteiskunnallisen vaikuttamisemme kannalta.

Luontokoulut vaikeuksissa

Luontokoulut tukevat koulujen ja varhaiskasvatuksen kestävyyskasvatustyötä. Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liiton järjestöpäällikkönä toimivan Ihantolan mukaan Tampereella luontokoulun merkitys on ymmärretty, mutta joillakin paikkakunnilla tästä toiminnasta on kireässä taloustilanteessa luovuttu tai sitä on vähennetty.

– Kaikkialla toki tunnustetaan luonto-opetuksen merkitys, vaikka resursseja toiminnalle ei aina ole osoittaa. Tampereella tilanne on tällä hetkellä hyvä: Luontokoulu on erillinen perusopetuksen yksikkö, joka pystyy jakamaan täydennyskoulutusta.

Ihantola korostaa luontokoulujen tukevan kuntien ympäristötyötä. Tulokset kuitenkin näkyvät vasta vuosien ja vuosikymmenten viiveellä.

– Tällä hetkellä lasten ja nuorten tulevaisuustoivo on heikentynyt. Sen näkeminen, että toimitaan jo nyt, luo uskoa tulevaisuuteen.

Asta Kettunen

Kaupunkiluontopolku

- Avoimet ovet luontokoulussa ma 8.6. klo 13–17
- Niittyretki Kalevankankaan alueelle ti 9.6. klo 19–21, kokoontuminen lidesaukiolla
- Luonto kirkossa – kirkko luonnossa ti 9.6. klo 22.30: Meditatiivinen ja kehollinen rukous sellon soiton, runojen ja psalmien siivittämänä. Vaelletaan Kalevan kirkossa aistit auki ja kellahdetaan pötköttämään. Tuomiorovasti Olli-Pekka Silfverhuth, pastori Jussi Holopainen ja sellisti Taina Raittila
- Lintuopastus lidesjärven lintutornilla ke 10.6. klo 7.30–9.30
- Kuhinaa kaupunkipurossa – taime- net kotitumassa taajamiin ke 10.6. klo 9.30–11.30, Sandelinin puisto
- Erätaitoja ja jousiamuntaa Sorsapuistossa ke 10.6. klo 9–18
- Ulkona.Perillä. -kiertue Tampereen Kaupinojalla to 11.6. klo 15–20

Vapaa pääsy, lisää: ulosutout.fi

Toivo haastaa työhön

KIRKKOHALLITUKSEN Jumalanpalvelus ja kasvatusta -yksikön johtaja **Jarmo Kokkosen** aiheina ovat arvot, etiikka ja hyvä elämä. Hänen mielestään kokonaisvaltainen hyvinvointi on sopusointua ihmisen ruumiin, mielen ja sielun välillä.

– Voimme hyvin, kun yhteys toisiin ihmisiin ja luomakuntaan on kunnossa.

Kokkosen mukaan hyvän kasvatuksen ja hyvän elämän kysymyksiä ei enää voi lähestyä irrallaan ekologisia kysymyksistä. Ympäristövastuu sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysymykset ovat kuitenkin osin jääneet sota- ja talouskysymysten alle.

– Ilmastoahdistus ja ympäristöhuoli ovat erityisesti nuorten kysymyksiä. Meillä aikuisilla tulee olla valmius kohdata nuorten kysymyksiä ja tarjota konkreettisia toiminnan mahdollisuuksia ja uskottavaa toivoa.

Kirjassaan *Huomenna kaikki on paremmin* (Kirjapaja, Helsinki 2023) Kokkonen toteaa kasvun toteutuvan ihmeenomaisesti. Kirkon tulisi olla vahva arvopohjainen toimija, jolla on selkeät viestit.

– Meidän vahvuutemme on siinä, että perussanoma ei tarvitse keksiä joka viikko uu-

Kirjassaan *Huomenna kaikki on paremmin* Jarmo Kokkonen käy läpi kasvun ihmeiden mahdollistamista.

destaan. Erityisesti toivo haastaa meitä pitkäjänteiseen työhön luomakunnan ja ihmisen parhaaksi.

Kokkonen viittaa vuorovaikutteiseen suhteeseen luomakunnan kanssa.

– Kaiken alku on Jumalan rakkaudessa luotujaan kohtaan. Tämän oivaltaminen ja kokeminen luo meihin kiitollisuutta. Kiitollisuus johtaa tekoihin ilman ahdistusta tai pakkoa. Kasvatus on luontosuhteen vaalimisen harjoittamista ja yhteysteen ohjaamista.

Labyrintti luonnossa

Yksi Ulos-Ut-Out -työpajoista on luonnonmateriaaleista rakennettuun labyrinttiin päättävä Villi ilo -pyhiinvaellus.

– Labyrintti on pyhiinvaelluksen muoto. Vaeltajat voivat halutessaan käyttää sitä esimerkiksi osana luontolähtöistä opetusta ja kasvatusta, kertoo pyhiinvaellustoiminnan hankepäällikkö **Annastiina Papinaho** Turun arkkihiihpakunnan tuomiokapitulista.

– Onkin hieno nähdä, miten osallistujat kokevat pyhiinvaelluksen soveltamisen osana luontolähtöistä opetusta.

Asta Kettunen

Asut kaikkiin kesän menoihin

Mekot, tunikat ja LauRie-ihmehousut. Tervetuloa ihastumaan erikoisliikkeen valikoimaan!

Hilden

Hämeenkatu 29
ma-pe 9.30–17.30
la 9–14

**MYTERISTÄ
MYÖTÄTUULEEN**

Maksuton
KESKUSTELUTUKI

☎ 050 558 8290

KESKUSTELUTUKEA +65-VUOTIAILLE

ikäntyville mielenterveys- ja päihdeomaisille

Tilanteesi voi olla uusi tai ehkä olet kantanut hänestä huolta jo pitkään. Jos tilanne kuormittaa sinua ja haluaisit keskustella asiasta ammattilaisen kanssa, voit varata meiltä maksuttoman keskustelutukiajan.

finfamipirkanmaa.fi/myteri

Hoivapalvelut | Kotipalvelut | Omaishoidon vapaa Muistihoiva® | Ystäväpalvelu ja ulkoiluapu Lapsiperheiden kotipalvelut | Vammaisten palvelut

Vivo Hoivasta apua omaan kotiin vanhuksille, vakavasti sairastuneille, omaishoitajille, lapsiperheille ja vammaisille.

✉ tampere@vivohoiva.fi

☎ 010 850 9520

🌐 www.vivohoiva.fi

Heikki Vesa toivoo kirkon kulkevan kulutuskeskeisessä arjessa enemmän vastavirtaan.

Hyvä tyyppi

Vastuullisuuteen tarvetta panostaa

Hankintojen järjeistämisen tarve nousi esiin **Heikki Vesan** työssäoppimisjaksolla, kun hän kartoitti materiaalitehokkuutta Eteläisen seurakunnan kasvatuksen työntekijöiden parissa. Myös lajittelumahdollisuuksien parantamista toivottiin työntekijöille järjestetyssä kyselyssä.

– Jätehuollon järjestämisessä on menty koko ajan parempaan suuntaan, Vesa mainitsee.

Vastaava resurssikartoitus on tehty aiemmin koko seurakuntayhtymän tasolla. Vesan mukaan kehityskohteita olisi kuitenkin edelleen seurakunnissa.

Kehityskohteisiin kuuluu myös seurakuntien sisäisen ja välisen yhteistyön parantaminen. Oman työn hoitaminen vie työntekijöillä paljon aikaa, jolloin on vaarana siiloutuminen.

– Vaikuttaa siltä, että kaikilla on niin kiire, ettei oikein ehditä kohtaamaan edes saman seurakunnan työntekijöitä.

Vesan mielestä kirkko kaipaa kriittistä asennetta:

– Ihmisen tehtävähän on viljellä ja varjella; ensimmäisessä on onnistuttu hyvin, mutta varjelussa ei niinkään, mikä olisi hyvä sanoa ääneen myös kirkon piirissä. Se loisi pohjaa sen uudelleenarvioinnille, mikä on olennaista ja mikä ei.

– Kirkko, jolla on paljon potentiaalia, voisi näyttää esimerkkiä ja toimia arvojohtajana myös tällä saralla. Näin se voi perustella omaa tehtäväänsä muuttuvassa maailmassa.

Entiset ajattelumallit esimerkiksi luonnonvarojen käytöstä eivät enää toimi.

– On hyvä, että seurakunnissa keskitytään ihmiseen, mutta ihmiskeskeinen ajattelu vaikeuttaa kokonaiskuvan näkemistä: ei nähdä, että ihmisen hyvinvointi riippuu myös muun luomakunnan hyvinvoinnista.

– Toivoisin kirkolta myös panostamista vastuullisuuspuoleen. Kun vastuu hajaantuu, kukaan ei kannata kokonaisvastuuta.

Panostuksen tarve näkyy työssäoppimisjakson kyselyvastauksissa. Ympäristövastuuseen liittyviä asioita tehdään oman toimen ohessa. Ohjausta, suunnittelua, koordinoitua, koulutusta ja parempaa tiedon kulkua kaivataan.

Sosionomi ja erityisopettaja Vesa opiskelee ympäristöalan erikoisammattitutkintoa.

Hän päätyi tekemään jakson Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymässä, sillä se on iso toimija. Vesalla oli myös aiempaa kosketuspintaa seurakuntiin, sillä hän laulaa kuoro- ja laulukoulu Akordissa, ja lapset ovat osallistuneet seurakuntien musiikkiopeukseen.

– Eteläisessä seurakunnassa minut otettiin hyvin vastaan.

Vesa teki lisäksi koosteen kasvatuksen materiaaleista. Seuraavaksi on edessä oppisopimuspaikan etsiminen.

Teksti: **Asta Kettunen**

Kuva: **Hannu Jukola**

Kreikkalaisen ohjaajan Tereza Sotiriadoun järjestämässä pakopelissä piti selvittää matkalukun lukon koodi.

Erasmus-vaihto ylitti odotukset

Pääsimme testaamaan liveinä, mitä eurooppalainen yhteistyö parhaimmillaan on. Pakattiin laukut ja suunnattiin Erasmus+ -vaihtoon Kreikan sydämeen, Ateenaan. Matkamme tavoitteena ei ollut pelkkä lomailu, vaan päästä kunnolla tutustumaan uuteen kulttuuriin ja nähdä, millaista arki, päätöstenteko ja yhteiskunnalliset tavat ovat Välimeren rannalla.

Ennen reissua odotukset olivat tietysti korkealla, mutta kieltämättä vähän jännittikin. Miten siellä pärjää? Entä jos kukaan ei ymmärrä? Täytyivätkö odotukset: no todellakin, ja ne jopa ylittyivät moninkertaisesti.

Erasmus-vaihdon isoin juttu ei loppujen lopuksi ole ne uudet hienot maisemat tai historialliset rauniot, vaan se, miten se haastaa meitä kasvamaan ja itsenäistymään. Parasta reissussa olivat ehdottomasti kaikki uudet ystävät, joita saatiin ympäri Eurooppaa.

On ihan eri asia lukea asioista kirjasta kuin oppia niitä juttelemalla uusien tuttujen kanssa Ateenan puistossa. Se filis, kun huomaa oppivansa jatkuvasti jotain ihan uutta – oli se sitten uusi sana kreikkaa tai tapa ratkaista jokin käytännön ongelma – on ihan voittamaton.

Matkan aikana opittiin paljon muutakin kuin pelkkää teoriaa. Opittiin sopeutumaan ihan uusiin tilanteisiin, ratkomaan eteen tulevia juttuja lennosta ja ennen kaikkea ymmärtämään erilaisia tapoja elää. Nämä ovat sellaisia taitoja, joita ei voi oppia vain pelkästään koulun penkillä istumalla.

Jos me saisimme päättää, emme muuttaisi näissä vaihto-ohjelmissa oikeastaan mitään. Päinvastoin: toivottaisiin, että mahdollisim-

man monella nuorella olisi taustasta riippumatta mahdollisuus tällaiseen kokemukseen esimerkiksi seurakunnan toiminnan kautta. Kynnystä lähteä maailmalle pitäisi madaltaa entisestään, jotta kenenkään matka ei jäisi kiinni esimerkiksi rahasta tai jännityksestä.

Meidän matkamme mahdollisti Lasten ja nuorten keskuksen Erasmus+ akkreditoinnin rahoitus, ja vaihto oli myös Euroopan Unionin osarahoittama. On tärkeää muistaa, että tällaiset reissut eivät ole pelkkiä ”lomia”, vaan tavoitteellista oppimista, josta on hyötyä pitkälle tulevaisuuteen ja työelämään.

Kansainvälisyys ei ole meille mikään luksusjuttu, vaan välttämättömyys nykymaailmassa. Ateena antoi meille rohkeutta katsoa maailmaa paljon laajemmasta vinkkelistä. Jos sinulla on ikinä mahdollisuus lähteä vaihtoon, niin mene – et tule katumaan!

Roosa Jokinen, Erika Sironen ja Martta ”Marde” Päivärinta

Sateenkaareviakin rakastetaan

On suuri väärinkäsitys (*Silta* 5/26, Lukijalta), että sateenkaaritouhuja vierastavat kristityt haluaisivat sulkea ketään kirkon ulkopuolelle. Päin vastoin, kaikki toivotetaan tervetulleiksi, mutta kaikkia tekoja tai tapoja ei voida hyväksyä.

Synnin hyväksyminen nimittäin ei olisi rakkautta, vaan tuhoon johdattamista. Raamatussa selvästi sanotaan, että vain ne pelastuvat, jotka uskovat Kristukseen ja elävät Jumalan tahdon mukaan. Tämä koskee kaikkia, myös pappeja.

Toinen tavallinen kristitty

Armon aurinko ja 18 ikkunaa

VAPRIIKIN kuva-arkistossa on mustavalkoinen valokuva vuodelta 1946: Pyykinkuivausta Liisankallion hyppyrimäellä, kuvaaja Jussi Kangas. Sen ajan muistajia on vielä.

Tulimme Kauhajoelta luokkaretkelle keskikoulun päättyessä 1967. Seisoin muiden joukossa uuden Kalevan kirkon käytävällä. Muistan valon ja kirkkosalin korkeuden. Enpä voinut tietää, kuinka tutuksi ja läheiseksi Kalevan kirkko minulle tulisi.

Kalevan kirkon suunnittelukilpailuun osallistui 49 työtä. Reima Pietilän ja Raili Pietilän ehdotus valittiin, alkuperäistä ehdotusta jonkin verran pienentäen. Rovasti Simo Koho on kertonut, että Reima Pietilä tuli silloin tällöin istahtamaan kirkon takaosaan, kun työ oli valmis. Katseli kättensä, pitäisikö sanoa aivoitus-tensa tulosta.

Ensimmäisiä asioita, joita lapsuudesta muistan, on pyhäkoulu Hilma-tädin pienessä tuvassa Pornaisissa, missä kotini oli sijaisperheessä. Muistan istuneeni isompien lasten keskellä lattialla, valo tuli pienistä ikkunoista. Samanlainen tunne on tullut Kalevan kirkon penkissä. Samanlainen valoisa, turvallinen olo. Rauha. Sielunrauha. Kalevan kirkko on avara, korkeudeltaan 30 metriä. Widorin *Toccatalla* on tilaa. Armolla on avaruutta.

KALEVAN KIRKKO on luonnonläheinen, vaikka se on monumentaalinen. Turistit sanovat katedraaliksi. Valkaisemattoman pellavan väri luo rauhallisen, yksivärisen ja kuitenkin elävän pinnan. Lattian tiilet ovat rantahiekan väriset. Suomalainen mäntypuu on penkkien ja muiden puuosien materiaali. Alttarin risti on kumartunut siunaavasti. Alttarin ikkunan edessä on puuveistos – *Särjettyä ruokoa hän ei muserra* (Jes.42:3).

Kuinka paljon kohtaamisia on joka päivä! Kirkon tiloissa on ääntä ja menoa. Tilat mahdollistavat monenlaisen toiminnan. Tärkeää on lähimmäisen huomaaminen ja kuunteleminen. Vieras ihminen kertoo elämäntilanteestaan, saa olla omana itsenään hyväksytty, tulla nähdyksi. Kaikkeen ei aina ole vastausta.

Kalevan kirkossa on 18 lattiasta kattoon ulottuvaa ikkunaa. Myös ovia on 18, leveämpää ja kapeampaa. Kirkkojen kynnykset ovat mataloituneet monien kulkijoiden tulla.

Helka Korpela

Kalevasta, sosiaalityöntekijä, eläkeläinen, mummo

Kuva: Emil Bobbyrev

Sattumuksia kirkon kulmilta

Kuva: Tuula Vartiainen

Mystinen Vuokko-kala saarnatuolin kirjaliinassa

Vuokko-kala kirkon kätköissä

Hys ja shhhh! Laittakaa kaihtimet säppiin, sulkekaa sähköiset viestintävälineenne ja kerääntykää ympärilleni. Kerron salaisuuden.

Oletteko valmiita? Täältä se tulee.

Kalevan kirkon tekstiilit on suunnitellut Vuokko Eskolin-Nurmesniemi (1930–2026).

Kyllä, se Marimekosta ja Vuokko-yrityksestään tunnettu, moninmoninkertaisesti palkittu muotoilija ja akateemikko. Jep, Jokapoi-ka-paita, Iloinen mekko. Juuri hän.

Nii-in! Tuolta minustakin tuntui, kun asiasta kuulin.

Jutusta ei pidetä meteliä. Katsokaa vaikka Kalevan kirkon verkkosivuja tai Wikipedia-artikkelia. Nolla mainintaa. Arkkitehti-Pietilät kyllä nostetaan esiin molemmissa, mutta tätä kansainvälisesti kuulua tyyliä ei.

Muutenkin verkossa ollaan asiasta hiljaa kuin harmaat hiiret huopatossuissa.

Ai mistäkö minä tämän sitten tiedän?

No, tieto oli piilotettu painotuotteisiin, joista sen vahingossa hoksasin. Ehkä *Tammerkoski*-lehden kuvatekstistä. Tai sitten virkkeenpuolikkaasta *Tampereen seurakuntahistoriassa*.

Itse asiassa maininnat nähtyäni ajattelin, ettei kyseessä mitenkään voi olla tuttu suunnittelijasuuruus. Kai asiaa toivotettaisiin täysin palkein, jos se olisi hän itse!

Piti siis tehdä faktantarkistus muutaman vuoden takaisesta *Vuokko*-elämäkerrasta, ja totta tuo oli. Ja olipa tiedonriippunen lipsah-
tanut myös Designforumin äskettäiseen muistikirjoitukseen taiteilijasta.

Eskolin-Nurmesniemen suunnittelema Kalevassa ovat ainakin alttaritekstiilit, messukasukat sekä saarnatuolin vaate. Mutta kun etsimme kirkon materiaalipankista otoksia niistä tätä juttua varten, sellaisia ei ottanutkaan löytyäkseen.

Räpsäisimme siis ihan uuden kuvan saarnatuolin kankaasta, jossa esiintyy kirkon pohjapiirroksesakin tuttu teema vuokkomaisesti toteutettuna. Samanmoisia eväkkäitä löytyy myös kasukoiden selkämöksistä.

Hetkinen – kala, *iktys*! Senhän kerrotaan ammuin toimineen kristittyjen salasyMBOLINA.

Kerrataanpa: salaista merkkiä mukaillen piirretyn kirkon sisällä on samalla symbolilla koristeltuja tekstiilejä, joiden tekijätiedot on kätkeyty paperijulkaisuihin. Ja kuvatkin ovat kiven alla.

Romaanihenkilö Robert Langdon varmasti löytäisi tästä vaietun ”Eskolin-Nurmesniemi-koodin”.

Olemmeko siis jonkin suuren salamyhkän äärellä?

Kenties – jatkakaamme tutkimuksia!

Mikko Pollari

Lähteet:

Helin, Sirkka-Liisa: *Pyhä kaunistus. Tammerkoski 3/1993; In Memoriam Vuokko Eskolin-Nurmesniemi*. Design Forum Finland 20.4.2026; Runsas, Jari & Eskelinen, Päivi: *Kirkko keskellä Kalevaa* (Tampereen Tuomiokirkkoseurakunta 2016); Silfverhuth, Voitto: *Tampereen seurakuntahistoria 2* (SKS 2013); Ylä-Mononen, Jutta: *Vuokko* (Siltala 2021).

Kuva: Heini Mäenpää

Birgitan järjestelyistä vastaavat joukko seurakuntia, Lempäälän Seudun Samoojat ja Pyhiinvaellus Suomi.

Birgitan vaellus järjestetään jo 20. kerran Pirkanmaalla

Birgitan 20. juhlapyhiinvaelluksen teemana on Kristuksen viisi haavaa, joiden symbolit löytyvät birgitalaisnunnien päähineestä.

– Rauhallinen liikkuminen luonnon keskellä tarjoaa mahdollisuuden hiljentyä ja rukoilla, yhteisöllisyyttä unohtamatta, kutsuu Lempäälän seurakunnan pappi **Manta Jutila**.

Tapahtuma sisältää kaksi osaa: lauantaina 5.9. järjestetään Birgitan vaellus ja sunnuntaina 6.9. Pyhiinvaellusseminaari.

Matkaa taitetaan kävellen, pyöräillen tai soutaen. Reitit ovat pituudeltaan 3–35 kilometriä. Useimmat reiteistä ovat yhden päivän vaelluksia. Kangasalta vaelletaan kaksi päivää.

Perillä Pyhän Birgitan kirkolla Lempäälässä vaeltajia odottaa yhteinen ruokailu ja tunnelmallinen vaellusmessu. Birgitan juhlavaelluksen suojelija on Tampereen piispa Matti Repo.

Reitit, ilmoittautuminen ja ohjelma: lempaalanseurakunta.fi/birgitan-vaellus. Ilmoittautuminen 24.8. saakka.

Uusi kristillisen mystiikan festivaali keskittyy pyhään

Audio Sacra — *Kuulen Pyhän* -festivaali kutsuu monien äänimaisemien syliin ja muinaisten, meditatiivisten rukousten taajuudelle lauantaina 13. kesäkuuta Nokian Suoniemen kirkkoon.

– Haluamme vastata vahvan läsnäolon ja kehollisuuden vakavissaan ottavan hengellisyyden janoon, kertoo tiimiä johtava pastori **Olli Viljakainen** Tampereen Tuomiokirkkoseurakunnasta.

Kello 10.30 alkaa noin seitsemän kilometrin pyhiinvaellus Tottijärven kirkolta kohti Vahalanden kulttuuritaloa. Kulttuuritalolla vietetään tapahtuman etkot ja tutustutaan kylätalon henkeen ja elämään.

Kulttuuritalolta pyhiinvaelletaan kello 14 Suoniemen kirkolle. Kirkolla on vastassa soiva äänimaisema sekä sisällä että ulkona. Kello 16 kirkossa alkaa ensimmäinen päivän viidestä hetkestä, joista jokainen rakentuu omanlaisekseen soinnilliseksi kokonaisuudeksi. Viimeinen hetki on kello 20 alkava messu.

Järjestelyistä vastaavat Nokian ja Kangasalan seurakunnat, Tampereen Tuomiokirkkoseurakunta, Sarkolan kyläyhdistys, Vahalanden kulttuuritalo sekä Kolmas fransiskaalainen sääntökunta.

Ohjelma: audiosacra.fi

Kuva: Eva Wäljas

Kaikki asiasta kiinnostuneet ovat tervetulleita marssimaan Tampereen seurakuntien Suurin niistä on rakkaus -banderollin taakse 13. kesäkuuta Manse Pride -tapahtumassa.

Manse Pride -tapahtuma juhlistaa yhdenvertaisuutta

TAMPEREEN evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä on jälleen vahvasti mukana Manse Pride -tapahtumassa kesäkuussa. Tänä vuonna teemana on *Ilo ja toivo*.

– Tampereen seurakunnille yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen ei ole vain tavoite; se on erottamaton osa kristinuskon ydintä. Haluamme rakentaa Tamperetta, jossa jokainen saa olla oma itsensä ja tulla kohdatuksi ilman pelkoa syrjinnästä, sanoo yhtymäjohtaja **Tapani Rantala**.

Työtä ohjaa myös seurakuntien yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma, jonka mukaisesti kirkossa edistetään aktiivisesti syrjimättömyyttä ja oikeudenmukaisuutta.

– Konkreettisesti tämä näkyy esimerkiksi siinä, että kirkkomme ovat avoimina myös samaa sukupuolta olevien pariskuntien vihkimisille, lisää Rantala.

Tampereen seurakunnat marssii yhdessä Pride-viikolla jakamattoman ihmisarvon, yhdenvertaisuuden ja oikeudenmukaisuuden puolesta.

– Uskomme, että jokainen ihminen on luo-

tu arvokkaaksi – ja että Jumalan rakkaus kuuluu meille kaikille, Rantala kiteyttää.

Pride-messu – kaikille avoin sateenkaari-messu – järjestetään perjantaina 12. kesäkuuta kello 18 Keskustorin Vanhassa kirkossa. Messussa saarnaa Milla Heinonen, ja liturgina toimii Kati Eloranta. Musiikista vastaa Aija-Leeana Ranta. Myös joukko sateenkaari-messulaisia osallistuu moniin messutehtäviin.

Manse Pride -kulkue ja Puistojuhla järjestetään lauantaina 13. kesäkuuta. Kulkue lähtee Keskustorilta kello 14 ja kulkee Sorsapuiستoon, missä Puistojuhla alkaa kello 15.

Kulkueessa on mukana Tampereen seurakuntien työntekijöitä, luottamushenkilöitä ja vapaaehtoisia, jotka ovat mukana marssimassa jakamattoman ihmisarvon, yhdenvertaisuuden ja oikeudenmukaisuuden puolesta. Seurakunnilla on myös oma piste Puistojuhlassa.

Eva Wäljas

Manse Pride -tapahtuman suojelija on kansanedustaja Oras Tynkkynen, jonka haastattelu on sivuilla A 6–9.

Merkki taivaalta

OLEMME TÄNÄ KESÄNÄ olleet 20 vuotta siirtolapuutarhureita. Välillä hyvinkin ahkeria ja sosiaalisia, mutta välillä sellaisiakin, joilla piha ruohottuu. Alkuun piti vain kokeilla, olisiko ryhmäpuutarha meidänkin perheen mökkimuoto.

Saimme ostaa mökkimme syvästi uskonnolliselta leskirouvalta, joka oli jo vuosikymmeniä sitten menettänyt koko perheensä. Hän oli pitkään harkinnut palstastaan luopumista, mutta puutarhan väki oli hänelle rakas yhteisö ja kukkiva piha puuhailuineen suorastaan elämänlanka.

Kolme kertaa hän oli jo melkein tehnyt kaupat mökkistään. Kolme kertaa oli rouva viime tipassa peruuttanut kaupanteon. Joku naapureista oli kysynyt syytä. Rouva oli vastannut, että hän oli rukoillut Jumalaa antamaan hänelle merkin, kun oikea ostaja osuisi kohdalle. Sellaista merkkiä ei ollut vielä tullut.

NIIN VAAN päädyimme kaupantekotilanteeseen. Taivas oli sinisimmillään, ja pihat kukkivat. Seitsenvuotiaamme heitti rannassa talviturkin ja hytisi ilman pyyhettä pihaportailla, kun viisivuotiaamme sujahti jo sulavasti naapuriin lettukesteille. Miten tästä nyt selvittää, jos tuleekin lapsille pettymys, mietin.

Yllättävä yhteys putosi pöytään kuin suoraan kirkkaalta taivaalta.

ROUVA kertaili viipyillen omia elämänvaiheitaan ja siinä päädyttiin tarinoissa jo evakkotiellekin. Tuli puhetta paikkakunnasta, jonne koko hänen karjalainen perheensä oli evakuoitu.

HÖRISTIN KORVIANI ja kyselin lisää. Kävi ilmi, että rouva oli kotoisin samasta pitäjästä kuin mieheni iso-isä, samaa kansakoulua olivat käyneet.

Se oli se merkki. Yllättävä yhteys putosi kahvipöytään kuin suoraan kirkkaalta taivaalta.

UNIVERSUMI järjestää, sanoo moni nykyisin leikillään. Jumala vastaa, sanovat ne, jotka luottavat tosissaan.

Jokaisen kesän alussa istun puutarhassa iloisena sen olemassaolosta. Pienestä pihasta on tullut elämän olennainen osa meillekin. Siihen tarvittiin ja saatiin merkki. **S**

Kirjoittaja on dramaturgi ja Tampereen Työväen Teatterin va. taiteellinen johtaja

Kuva: Hannu Jukola

13. vuosikerta

Kustantaja / julkaisija: Tampereen ev. lut. seurakunnat

Toimitus:

päätoimittaja Kirsi Airikka, 050 381 0970
toimitussihteeri Asta Kettunen, 050 438 2716

s-posti: toimitus@siltalehti.fi ja etunimi.sukunimi@evl.fi

Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere

Kaupalliset ilmoitukset:

Saarsalo Oy
Mikko Salmensuu
mikko.salmensuu@saarsalo.fi
044 777 5112

Jakelu: Tamperelainen

Jakelupalaute: jakelupalaute.fi/
silta tai Suomen Suoramainonta
Tampere, 040 085 9766

Tilaukset:
sari.laakso@evl.fi,
03 219 0111, jätä viesti.

Taitto: Timo Saarinen / pelagus.fi

Painosmäärä: 90 000 kpl

Paino: Botnia Print, Kokkola

ISSN 2342-0979 (painettu)

ISSN 2342-0987 (verkkojulkaisu)

Seuraavat lehdet ilmestyvät: 2.9., aineisto viimeistään 12.8., 7.10., aineisto viimeistään 16.9.

Kolme taiteilijaa hurmaa Sastamalan taidekesässä

Taide ja musiikki

Kuvataiteilijat Joan Miró, Marc Chagall ja Henry Moore sekä heidän tekemänsä taidegrafiikka pääsevät näyttävästi esille tänä kesänä Tyrvään Pappilan Kivinetavassa Sastamalassa. Kolmen modernin taiteen edelläkävijän laajasta tuotannosta nostetaan esille neljälle vuosikymmenelle ajoittuvia, Suomessa harvoin esillä olleita teoksia.

Rakastetut rajojen rikkojat -näyttelyssä on esillä yksittäisiä teoksia sekä teossarjoja, jotka avaavat taiteilijoille tärkeitä teemoja. Yhteistä heille on edelläkävijyys modernismissa sekä pyrkimys pois perinteisestä realismista.

Joan Miróa kiinnostivat monien materiaalien ja tekniikoiden kokeilu sekä yhä syvemmälle menevä muodon ja viivan merkityksen etsiminen. Mirón visuaalinen kieli ei tyytynyt perinteiseen kuvaan, vaan hän halusi teostensa tulevan koetuiksi intuition, tunteen ja muistojen kautta.

Marc Chagall – värien ja unenomaisen kiehtovien teosten mestari – eli tapahtumarikkaan ja pitkän elämän tehden taidetta aivan viimeisiin päiviinsä asti. Teokset ovat täynnä viitteitä ja symboleja hänelle tärkeistä asioista, joista rakkaus oli se tärkein. Esille pääsevät myös taiteilijan runot.

Henry Moore tunnetaan erityisesti hänen suuria, orgaanisia muotoja omaavista veistoksistaan. Vähemmälle huomiolle on jäänyt hänen taidegraafikkansa. Helposti tunnistettavissa on hänelle ominainen muotokieli, mutta myös rakkaus luontoon ja perheeseen.

Taidekesän kruunaa ainutlaatuinen *Chagall*-mu-

Taiteilija Marc Chagall on tutkinut antiikin Kreikan kiehtovaa tarinaa *Dafnis ja Khloe* monissa teoksissaan.

Taiteilija Henry Moore on kuvannut grafiikantöissään äidin ja lapsen suhdetta.

sikaali, jota esitetään samassa tilassa taidenäyttelyn kanssa. Musikaalissa Chagallin mielenmaisemat, muistot ja rakkaudet kietoutuvat antiikin kreikkalaiseen tarinaan *Dafnis ja Khloe*.

Musikaalin tyyli on kesäisen viihdyttävä, ja kerronnassa on tunnistettavissa ranskalaista chansonia sekä bossa novan ja rumban rytmejä. Musiikin on säveltänyt Veli-Pekka Bäckman Terhi Ihalaisen librettoon. Ohjauksesta ja visualisoinnista vastaa Kati Juurikka ja rooleissa nähdään Jaakko Karjula, Venla Ritanen sekä Joel Alalantela.

Helimaaria Utriainen

**Miró, Chagall, Moore –
Rakastetut rajojen rikkojat:**

6.6.–18.6. ma–la 11–18
22.6.–21.8. ma–la 11–18, su 11–16

Chagall-musikaali:

- La 6.6. klo 14 ja 18
- Pe 26.6. klo 18
- La 27.6. klo 18
- Su 12.7. klo 17
- Pe 21.8. klo 21

Tyrvään Pappilan Kivinetava,
Jaatsinkatu 2, Sastamala

Lisätietoja: artpappila.fi

Sastamala Gregoriana 30 vuotta – kyyneliä, iloa ja yllätyksiä

VANHAN musiikin festivaali Sastamala Gregoriana juhlii 15.–19. heinäkuuta 30-vuotista taivaltaan tarjoten kansainvälisiä huippuesiintyjä, historiallisia konserttipaikkoja ja unohtumattomia elämyksiä.

”Sastamala Gregoriana on uudistunut, kehittynyt ja kasvanut. Ympäri vuotinen toimintamme on vakiintunut luoden uusia mahdollisuuksia sekä esiintyjille, yhteistyökumppaneille

Musiikki

että yleisölle. Tänä kesänä pyrimme tarjoamaan mahdollisuuksia saapua konsertteihin ilman omaa autoa, erityisesti Tampereelta ja Sastamalasta”, lupaa festivaali johtaja Johannes Rantanen tiedotteessa.

Pääkonserttisalin toimii keskiaikainen Pyhän Marian kirkko, joka tunnetaan loistavasta akustiikastaan.

Tapahtumia ja konsertteja on yhteensä noin 20 ympäri kaupunkia.

Avajaiskonsertti 15.7. tarjoaa eurooppalaista suurta barokin juhlaa Pyhän Marian kirkossa. Esiintyjänä on European Union Baroque Orchestra, jota johtaa oboisti Alfredo Bernardini.

Vereviä espanjalaisia rytmejä kuullaan festivaalilla torstaina kahdessa konsertissa.

Lauantaina The Vicentino Singers tulkitsee Orlando di Lasson *Lagrima di San Pietro* -teoksen (Pietarin kyynel).

Festivaalin huipentaa Wolfgang Katschnerin johtama saksalainen lautten compagney BERLIN, joka tutkii konsertissaan melankolian anatomiaa yhdistäen John Dowlandin säveliä ja Shakespearen sonetteja.

Lisätietoja: sastamalagregoriana.fi

Hannu Jukola (vas.) ja Mikko Pollari kokoavat valokuvanäyttelyn 60-vuotiaasta Kalevan kirkosta. Samat miehet vastaavat myös Vanha kirkko 200 vuotta -näyttelystä.

Valokuvia Kalevan kirkosta

Kalevan kirkko 60 vuotta -juhlan kunniaksi kootaan valokuvanäyttely, joka pääasiassa esittelee kirkon rakennusvaiheita ja valmistumista.

Valokuva

tenkaan suoria kulmia. Ilmakuvia katsoessa kirkko muistuttaa muodoltaan kalaa. Samoin kuin Metso-kirjaston metso-muodon näkee vain ylailmoista. Uskoisin, että näitä on piirustuspöydällä hahmoteltu, hymyilee Jukola.

– Lisäksi mukaan valitaan muutama kuva nykyhetkestä, ajatuksella kirkon tienoo ennen – nykyään, kertoo historioitsija **Mikko Pollari**, joka kokoaa näyttelyn yhdessä valokuvaaja **Hannu Jukolan** kanssa.

Jukola suunnittelee, että näyttelyssä voisi olla mukana myös muutama kuva Kalevan kirkossa järjestetyistä valotaide-esityksistä. Viime vuonna järjestetyt Flora sekä Tulen ja valon joulu ovat keränneet kirkkoon tuhansittain yleisöä.

Pollari on viime vuosina erikoistunut tamperelaiseen kirkkohistoriaan, sillä hän on kirjoittanut *Siltaan* vuodesta 2022 lähtien Sattumuksia kirkon kulmilta -juttusarjaa. Historioitsijana kirkkoon tutustuminen on todella mielenkiintoista.

– Vaikka siitä on julkaistu juhla kirjakin vuosikymmen sitten, niin aina vaan löytyy lisää pengottavaa. Tällä hetkellä eniten kiinnostavat kirkon pitkät syntyvaiheet: elämä Kalevan uudessa kaupunginosassa, ja ne monet mutkat, joita liittyy kirkon saamiseen sinne.

Valokuvaajan näkökulmasta mielenkiintoisin asia on kirkon muoto.

– Siinä on paljon erilaisia kulmia, mutta ei kui-

Hänellä on Kalevan kirkosta monia valokuvamuistoja työuran ajalta.

– Vahvasti mieleen on jäänyt esimerkiksi musiikkivideon kuvaus Jaakko Löytyn ja Marhaban-yhteisön kanssa. Toinen mieleenpainuva työ oli Kansainvälisen tyttöjen päivän videointallatatio, joka heijastettiin Kalevan kirkon masiiviseen, yli 30 metriä korkeaan, ulkoseinään lokakuussa 2024, kertoo Jukola, joka työskenteli lähes 20 vuotta Tampereen seurakuntien viestinnän valokuvaajana.

Pollarin mukaan hienointa on se hetki, kun astuu sisään kirkkosaliin.

– Ulkoapäin rakennusta lähestyessä ei arvaakaan, miten vaikuttava elämys sisällä odottaa. Parikymppisenä asuin monta vuotta aivan kirkon naapurissa, joten se on hyvin hallitseva hahmo tuon elämänvaiheen muistoissani.

Kirsi Airikka

Kalevan kirkko 60 vuotta -valokuvanäyttelyn avajaiset 17.8. kello 18 Kalevan kirkossa. Näyttely on esillä 30.9. asti. Avoimna ma–pe 17.–21.8. ja 24.–28.8. kello 11–20

Vanhan kirkon kuvanäyttely esille uudestaan

VALOKUVANÄYTTELY Tampereen sydämessä – *Vanha kirkko 200 vuotta* saadaan tänä kesänä uudestaan esille Keskustorin Vanhaan kirkkoon. Näyttely tarjoaa välähdyksiä viime vuonna 200 vuotta täyttäneen kirkon ja samalla Tampereen historiasta.

Nähtävillä on 20 valokuvaa, joista vanhimmat on kuvattu 1800-luvulla, uusimmat vuonna 2024. Kuvat ovat valinneet valokuvaaja Hannu Jukola ja historiantutkija Mikko Pollari.

Näyttelyn perusteella Vanhan kirkon visuaali-

sesti mielenkiintoisin vuosikymmen on 1930-luku, sillä näyttelyn kuvista peräti kuusi on mahdollisesti kuvattu 1930-luvulla.

Yksi kiehtovimmista kuvista on ilmakuva kellotornista ja torista. Aluksi ei tiedetty, mistä 6.5.1933 päivätty otos on kuvattu. Vasta myöhemmin on selvinnyt, että kuva on otettu Frencellin piipusta. **S**

Valokuvanäyttely Tampereen sydämessä – *Vanha kirkko 200 vuotta*. Avoimna 9.6.–28.8.

Amurin museokortteli on avoinna 6. syyskuuta saakka tiistaista sunnuntaihin kello 10–18.

Amurin museokortteli tarjoaa monipuolista kesäohjelmaa

Amurin kesämuseo on jälleen avattu yleisölle. Nostalgisessa puutalokorttelissa pääsee tutustumaan tamperelaisiin koteihin ja niiden kuvitteellisten asukkaiden elämäntarinoihin 1880-luvulta 1970-luvulle.

Museossa järjestetään yleisöopastuksia kaikkina aukiolopäivinä. Opastukset sisältyvät museon pääsymaksuun.

Amurissa tapahtuu päivittäin. Tänä kesänä ohjelmassa on muun muassa kasvienvaihtopäivä 6.6., seniorikeski-iltoja, Kakarakeski-iltoja 22.7. sekä puistokonsertteja. Yhteisöllinen piknik-ilta on kesän lopulla, 28.8., museon tunnelmallisella sisäpihalla.

Tukkateatteri tuo museokorttelin miljööseen esityksen *Melkein ihmisiä*, joka perustuu Aune Mäkisen samannimiseen romaaniin. Näytelmän ovat dramatisoineet Katri Häti ja Mia-Annette Latvus, ja he vastaavat myös näytelmän ohjauksesta.

Amurin yleinen sauna avautuu tänä kesänä löylyttelijöille, ja se lämpiää yleisölle kymmenenä iltana, vuoroiltoina naisille ja miehille. Saunan voi myös varata omalle ryhmälleen illan päätteeksi.

Lisää: amurinmuseokortteli.fi

Finlaysonin kirkkoon videoteos kauniista asioista

Finlaysonin kirkossa nähdään myös tänä kesänä videotaidetta. Kuvataiteilija Marko Lampisuon video *Kaikki kaunis (katoaa)* on yksi taidetapahtuma Finlayson Art Areen (FAA) teoksista. Taidetapahtuma on avoinna 13.6.–16.8. Finlaysonin alueella.

Kaikki kaunis (katoaa) -teoskokonaisuuden lähtökohtana on seitsemän pienimuotoista videota kauniista ja tärkeistä asioista; koirasta, pilvistä, tanssista, metsästä, ja siitä, kuinka ne katoavat.

Kukin videoteos perustuu yhteen otokseen, aiheeseen, kameran tai kohteen liikkeeseen. Yhdessä otokset muodostavat hitaasti muotoaan muuttavia tunnelmallisia videomaalauksia.

Lampisuo työskentelee pääasiassa taidegrafikan ja videotaiteen parissa. Aiheensa hän poimii luonnosta, harrastuksistaan, perhepiiristä tai ajankohtaisista ilmiöistä.

Finlaysonin kirkko on avoinna kesällä maanantaista perjantaihin sekä sunnuntaisin kello 11–18.

Suomen luterilaisia kirkkoja ilmakuvannut Petteri Järvinen kuvasi itsensä Espoon vanhalla kirkolla, joka on rakennettu 1500-luvulla.

Kirkot taivasnäkömällä

Kun tietokirjailija, tietotekniikan grand old man **Petteri Järvinen** ryhtyi kuvaamaan Suomen luterilaisia kirkkoja droneilla, ei hän ollut päättänyt kuvata niistä jokaista, mutta niin kävi. Suomi ilmasta -verkkosivuilta löytyy 857 evankelis-luterilaisen kirkon ilmakuvaa.

– Saattaa olla vieläkin kirkkoja, joita en ole löytänyt, Petteri Järvinen sanoo.

Kirkkoarkkitehtuurin moninaisuus hämmästyttää Järvistä.

– Sekä vanhoissa että uusissa kirkoissa on erikoisia arkkitehtonisia ratkaisuja. Tampereen kirkot ovat tyypillisiä, mutta Tuomiokirkko vähän erilainen.

– Moni kirkko on ollut yllätys. Kanta-Loimaan kirkon kupoli on kuin Italiasta. Mietin sen nähdessäni, että hetkinen, mikä tämä on. Ja Vuolijoen kirkko on kuin piparkakkutalo.

Järvisestä on vaikeaa vetää rajaa, mikä lasketaan kirkoksi. On esimerkiksi metsäkirkkoja ja pyhiä rakennuksia, kuten kappeli Jurmon saarella. Rova-

niemen siirtolohkarekirkko ja Rautjärven palaneen kirkon tilalle noussut puupyhättökin ovat kuvaamatta.

– Droneilu jatkuu, tokaisee Järvinen.

Sää ei ole aina ollut paras mahdollinen, joten muutaman kirkon hän saattaa kuvata uudestaan.

– Talvisin on vaikea saada hyviä kuvia, sanoo urakkaa monta vuotta tehnyt Järvinen.

Mahdollisuuksien mukaan hän käy kirkon sisällä, ja on kohdannut muitakin kirkkobongareita.

– On tullut vastaan ihmisiä, jotka ovat määrätietoisesti päättäneet kuvata kirkkoja – maan päällä.

Kun perspektiivinä on taivas, rakennus uppoaa kiehtovasti lähion tai metsän syleilyyn, heijastuu veden pintaan. Kellotapuli kurkottaa kohti, ja voi kuvitella, miten kirkon äänet kantautuvat yläilmiöihin.

Järviselle kirkkoprojekti on antanut näkökulman Suomen historiaan.

Hän on kotoisin Tampereelta. Pispalassa mies asui 1980-luvun loppuun asti, ja opiskeli Hervannassa.

– En ollut miettinyt maalaisyhteisöjä tai millaisille paikoille kirkot rakennetaan: ison mäen päälle, joen tai järven rannalle. Ne ovat olleet aikansa Koskikeskuksia, joissa on ollut kauppaa ja sosiaalista elämää.

Järvinen tallentaa myös Tampereen muuttuvaa maisemaa, ja lentokentän takia droneilussa on 50 metrin korkeusrajoitus. Kirkoille tullessaan Järvinen hidastaa.

– Meillä on kiireinen aikataulu. Hautausmailla on hiljaista ja kaunista, eikä kiireellä ole merkitystä. Hautausmaa pysäyttää uskonnosta riippumatta ajattelemaan isossa kuvassa kaiken merkitystä. Se auttaa ankkuroitumaan ajan virtaan, hän tähdentää.

Petteri Järvinen kannustaa kesämatkailijoita poikkeamaan tiekirkoissa.

– Suosittelen pysähtymään! Niissä usein on nuori kertomassa kirkosta. Nuorten kanssa on kiva keskustella siitäkin, mihin he aikovat hakea opiskelemaan.

Elisa af Hällström

AnsSilta | Anssi Rauhala